

A KÖZSZOLGÁLTATÁSI KÖTELEZETTSÉGEK ELLENTÉTELEZÉSÉRŐL, VALAMINT A BEVÉTELEKKEL NEM FEDEZETT INDOKOLT KÖLTSÉGEK SZÁMÍTÁSÁNAK SZABÁLYAIRÓL

I. A költségtérítés számításának általános szabályai

Az Európai Parlament és az Európai Tanács 2009. december 3-án hatályba lépett, a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1370/2007/EK rendeletében meghatározott elvekkel összhangban a vasúti közszolgáltatások biztosításáért felelős Megrendelő megtéríti a szolgáltatást végző közszolgáltatás teljesítésével felmerülő, bevételekkel nem fedezett indokolt költségeit, valamint a nyereséget azzal a feltétellel, hogy a költségtérítés nem vezethet a közszolgáltatást végző társaság közszolgáltatás keretében végzett tevékenységének túlkompenzációjához.

Szolgáltató a számára gazdasági hátránnyal járó közszolgáltatást csak ellentételezés ellenében köteles végezni (közzolgáltatási kötelezettség).

Megrendelő közszolgáltatási kötelezettséget abban az esetben tarthat fenn vagy rendelhet el, ha

- a) az adott közszolgáltatás biztosítását a köz érdeke megköveteli, és
- b) a közszolgáltatás gazdaságos ellátása más módon nem biztosítható, továbbá
- c) Szolgáltatónak kiegyenlíti a közszolgáltatási kötelezettségből eredő valós veszteségét.

II. A közszolgáltatási kötelezettségekért járó költségtérítés

Szolgáltató - utólagos elszámolási kötelezettség mellett - a közszolgáltatási kötelezettségekből adódó, bevételekkel nem fedezett indokolt költségek, valamint az észszerű nyereség erejéig ellentételezésre jogosult.

Megrendelő a finanszírozási és hatékonysági elvárásai szabályok teljesítésének érdekében törekszik arra, hogy a vasúti közszolgáltatás 13. számú mellékletben meghatározott tarifáit a társadalom-, és közlekedéspolitikai elvárásoknak megfelelően rendszeresen felülvizsgálja, szükség szerint módosítsa. Ennek során figyelembe veszi a Központi Statisztikai Hivatal által közölt, a tárgyévet megelőző időszakra vonatkozó fogyasztói árindex változását.

Felek a tárgyévi, valamint a tárgyévet követő két év költségtérítési összegének felső határát a tárgyévet megelőző év december 15-éig a költségvetés teherviselő képességére, a menetrendi teljesítményekre, valamint a várható bevételekre és költségekre figyelemmel felülvizsgálják és a záradék aláírásakor véglegesítik.

III. A bevételekkel nem fedezett indokolt költségek, az ágazatban szokásos észszerű nyereség, és a közszolgáltatási költségtérítés számításának szabályai

A gazdasági hátránnyal járó közszolgáltatási tevékenység közszolgáltatásként történő fenntartásával összefüggésben Szolgáltatónál felmerült, tárgyévi bevételekkel nem fedezett indokolt költség megállapítása az alábbi eljárás szerint történik:

1. A bevételekkel nem fedezett indokolt költségek számításának alapja az e Szerződés 6. számú mellékletében szereplő adattáblában bemutatott - megrendelt közszolgáltatás érdekében, illetve az elfogadott közszolgáltatási tevékenységgel kapcsolatban a Szolgáltatónál takarékos és racionális gazdálkodás mellett felmerült - tárgyévi közvetlen költségek, a közvetett, valamint az általános költségek-ráfordítások együttes összege, valamint a tárgyévi költségtérítés összegét nem tartalmazó közlekedési bevétel azzal, hogy az adattáblában bemutatott közszolgáltatási költségek-ráfordítások és közlekedési bevételek az alábbiakban felsorolt tételeket nem tartalmazzák (kivétekként kezelt tételek):
 - a) saját tárgyi eszközök és követelések értékvesztése és az értékvesztések visszaírása
 - b) fizetett és továbbhárított bírság, büntetés, szolgáltatás teljesítésével kapcsolatos kötbér
 - c) értékesített, térítés nélkül átvett és átadott, valamint apporthoz kapcsolódó eszközök bevétele és ráfordítása
 - d) közvetített szolgáltatások bevétele és költsége
 - e) céltartalék képzés ráfordítása és a céltartalék felhasználás bevétele (kivéve a karbantartási költségek (ezen járművek fővizsgája, K5-ös vizsgája) fedezetéhez és a hitelek átértékeléséhez kapcsolódó céltartalékokat)
 - f) kapott osztalék
 - g) saját teljesítmények aktiválandó költsége és aktivált értéke
 - h) valamint a halasztott bevételek és a kapcsolódó támogatott beruházások (halasztott bevétellel egyező mértékű) értékcsökkenése.
2. A bevételekkel nem fedezett indokolt költség az 1. pontban meghatározott indokolt költségek és bevételek különbözete, figyelemmel a 6. és 7. pont előírásaira is.
3. A közszolgáltatási költségtérítés az indokolt költség és a bevétel különbözete, a külön meghatározott feltételek szerint megállapított nyereség (a továbbiakban: nyereség) összegével növelve, figyelembe véve a hatékonysági elvárás teljesítésével, illetve nem teljesítésével összefüggően az V., VI. és VII. pontban meghatározott előírásokat.
4. Az észszerű nyereség maximális mértéke a közszolgáltatási tevékenység költségalapon elkülönített saját tőke legfeljebb 9,13 %-a, amelynek tárgyévre vonatkozó konkrét mértékét a költségvetés mindenkorai teherviselő képességének függvényében a tárgyévre vonatkozó Záradék rögzíti.
5. Az észszerű nyereség összegét a folyósítást követően a Szolgáltató elsősorban közszolgáltatás jelen Szerződésben megfogalmazott elvárásainak teljesítéséhez szükséges fejlesztések finanszírozására fordítja, beleértve a beruházási célú hitelek tőketörlesztésének az összegét is, a Megrendelővel előzetesen egyeztetetten.
6. Amennyiben Szolgáltató korábbi évben (években) felmerült költségcsoportonkénti költségszintjében vagy bevételében az általános gazdasági folyamatoktól eltérő,

jelentős (+- 5 %-ot meghaladó) változás következik be az egyes költségcsoportok, bevételi csoportok vagy az indokolt összköltség vonatkozásában, Szolgáltató az eltérés okát és mértékét számszerűen és szövegesen indokolja Megrendelő részére benyújtandó éves adatszolgáltatás során.

7. A jelentős mértékű változás elfogadásáról Szolgáltató által benyújtott, szöveges és számszerű indokolás alapján Megrendelő – az államháztartásért felelős miniszter vagy kapcsolattartója álláspontjának ismeretében – dönt.

IV. Hatékonysági mutató és hatékonysági elvárás

1. A hatékonysági elvárás mértékét a Megrendelő a tárgyévet megelőző **fajlagos korrigált költségtérítéshez viszonyított fajlagos korrigált költségtérítés változás** arányában határozza meg.
2. A fajlagos korrigált költségtérítés a menetrendi ülőhely-kilométerre vetített indokolt működési költség és közszolgáltatási bevétel különbözete. Az indokolt működési költség a III.1 pontban meghatározott költségek és ráfordítások az értékcsökkenés, infrastruktúra használati és eladott áruk beszerzési értéke költségek nélkül. A közszolgáltatási bevétel III.1 pontban meghatározott bevételek az értékesített áruk árbevétele nélkül.
3. Amennyiben a gazdasági környezet változásának, illetve megrendelői döntések okán a közszolgáltatási bevételek, az indokolt költségek tekintetében jelentős változás alakul ki, a Megrendelő köteles a tárgyévre vonatkozó Záradékbán rögzíteni az adott évre elvárt hatékonysági mutató felülvizsgált, elvárt szintjét.
4. A szerződés időtartama alatt a fajlagos korrigált költségtérítési mutató előző évi értékéhez viszonyított változása nem haladhatja meg az adott évi képzett index változásának 90 %-át. A képzett index a KSH által közzétett ipari termelői árindex (1.2.3.2 adattábla) tárgyévi átlagának 60 %-ának és az iparban foglalkoztatottak bérének tárgyévi átlagos változásának (20.2.1.48 adattábla) 40%-ának összegéből képzett index.

V. A hatékonysági elvárások nem teljesítésének következményei, illetve teljesítésének hatása az észszerű nyereségre

1. A Szolgáltatónak e melléklet II. és III. pontja szerint számított költségtérítés részeként járó észszerű nyereség összegét a IV. pontban meghatározott hatékonysági elvárás mértékének teljesítése vagy nem teljesítése változtatja.
2. A tárgyévre meghatározott hatékonysági elvárás mértékének nem teljesítése esetén a Megrendelő a Szolgáltatónak járó költségtérítés észszerű nyereség összegét vagy annak egy részét az alábbiak szerint visszatarthatja:
 - a) a tárgyévre meghatározott hatékonysági elvárás nem teljesítése esetén 1 %-ot, ezen felül
 - b) a tárgyévre meghatározott hatékonysági elvárástól 0,25%-nál (0,25 százalékpontnál) nagyobb elmaradás esetén arányosan, minden 0,25 %-os (0,25 százalékpontos) csökkenés esetén további 1 %-ot, összesen legfeljebb 5 %-ot.

A visszatartás százalékban meghatározott mértékének vetítési alapja a III. pont szerint a társaság közszolgáltatási bevétele.

3. A tárgyévre meghatározott hatékonysági elvárás mértékének teljesítése esetén a Megrendelő a Szolgáltatónak e melléklet II. és III. pontja szerint járó költségtérítés észszerű nyereség összegét az alábbiak szerint növeli:

- a) a tárgyévre meghatározott hatékonysági elvárás elérése esetén 1 %, ezen felül
- b) a tárgyévre meghatározott hatékonysági elvárás 0,25%-nál (0,25 százalékpontnál) nagyobb mértékű túlteljesítése esetén arányosan, minden további 0,25 %-os (0,25 százalékpontos) növekedése esetén 1 %, összesen legfeljebb 5 %.

A hatékonysági elvárás teljesítése után járó százalékban meghatározott bonus vetítési alapja a társaság közszolgáltatási bevétele

A nyereség mértékét úgy kell meghatározni, hogy a költségtérítés, a hatékonysági elvárások teljesítése alapján megállapított nyereség és a közszolgáltatási szerződés 8. sz. mellékletében meghatározott szolgáltatási szint mérési rendszer és 5. sz. melléklet szerinti adatszolgáltatás alapján kimutatható jelen melléklet VII.1 Szolgáltatási szint méréséhez meghatározott teljesítménymutatók havi elért értékei alapján járó bonus/malus figyelembevételével kerül meghatározásra a III. 4. pontban foglalt határok között.

A hatékonysági mutató túlteljesítése esetén elszámolható észszerű nyereség 2024-2033. évben a költségvetés mindenkori teherviselő képességének függvénye, maximuma a közszolgáltatási tevékenység költségalapon elkülönített saját tőke 9,13%-a.

VI. A szolgáltatási szintek és minőségi követelmények meghatározása, valamint a minőségi elvárások teljesítésének hatása az észszerű nyereségre

A közszolgáltatási szerződés 8. számú mellékletében meghatározott szolgáltatási szint mérési rendszer és 5. számú melléklet szerinti adatszolgáltatás alapján kimutatható jelen melléklet VII.1 Szolgáltatási szint méréséhez meghatározott teljesítménymutatók havi elért értékei alapján Szolgáltató szegmensenként és mérési szempontonként legalább tárgyévi záradékban meghatározott szolgáltatási szinteket nyújtja.

Az e melléklet III. és V. pontjai alapján meghatározott elvonás vagy nyereség összegét a szerződés záradékában szegmensenként és követelményenként meghatározott szolgáltatási szint teljesítése vagy nem teljesítése szegmensenként és követelményenként további 1 százalékkal (összesen legfeljebb 10 százalékkal) változtatja. A minőségi elvárások teljesítése, illetve túlteljesítése az észszerű nyereséget növeli, az esetleges elvonás mértékét csökkenti, a minőségi elvárások nem teljesítése az észszerű nyereséget csökkenti. A szolgáltatással kapcsolatban elvárt minőségi mutatók teljesítése után járó bonus/malus vetítési alapja a III. és V. pont szerint meghatározott észszerű nyereség összege.

VII. Ösztönzési rendszer: éves Szolgáltatói teljesítmény értékelése és az eredmények pénzügyi vonatkozásai

Az aktuális menetrendi évre vonatkozóan a közszolgáltatási szerződés jelen mellékletében meghatározott szolgáltatási szint mérési rendszer alapján Szolgáltató szegmensenként és mérési szempontonként legalább a közszolgáltatási szerződés záradékában rögzített szintet nyújtja, amely a folyamatos minőségfejlesztés szempontjait is figyelembe veszi. Az előírt szolgáltatási szint nem lehet kisebb, mint az előző évre megállapított szint.

Megrendelő az éves elvárt szinteket a Szolgáltató bevonásával állapítja meg úgy, hogy az egyaránt tükrözze a Szolgáltató bázisévi teljesítményhez viszonyított minőségfejlesztési lehetőségeit és az utasok szolgáltatásminőséggel szembeni jogos elvárásait.

A közszolgáltatási szerződés jelen mellékletében meghatározott nyereség növelésének és visszatartásának összegét a szegmensenként és követelményenként meghatározott szolgáltatási szint teljesítése az alábbiak szerint befolyásolja.

a) Ha az adott szegmensnél és követelménynél értelmezett tárgyévi teljesítés alacsonyabb, mint 99 százalék, a tárgyévi szintelőírás 0,5 százalékpontos mértéket meghaladó teljesítése szegmensenként és követelményként a nyereség összegét 2 százalékkal növeli, nem teljesítése szegmensenként és követelményként 2 százalékkal csökkenti.

b) Ha az adott szegmensnél és követelménynél értelmezett tárgyévi teljesítés legalább 99 százalék, tárgyévi szolgáltatási előírás teljesítése a nyereség összegét 2 százalékkal növeli.

c) A szolgáltatási szintekből származó nyereséget növelő és visszatartó korrekció legalacsonyabb értéke -10 százalék, legmagasabb értéke +10 százalék lehet. Ha az a)-b) pontok alapján számított korrekció ezen intervallumnál alacsonyabb, -10 százalékot kell figyelembe venni; ha magasabb, +10 százalékot.

A szolgáltatási szint után járó bonus/malus vetítés alapja a közszolgáltatási szerződés záradékában meghatározott nyereség összege.

1. A szolgáltatási szint méréséhez meghatározott teljesítménymutatók:

- I. a szolgáltatás-ellenőrzés alapján mért szolgáltatási színvonal,
- II. menetrendszerűség,
- III. a menetrendben megkívánt összetételű és minőségű szolgáltatások (SZVÖR teljesülés),
- IV. a menetrendben meghirdetett vonatok leközlekedtetése.

Szolgáltató	Szegmens							
	Feláras országos		Budapest elővárosi		Országos		Regionális	
Dátum	Teljesített (%)	Előírt (%)	Teljesített (%)	Előírt (%)	Teljesített (%)	Előírt (%)	Teljesített (%)	Előírt (%)
I. Szolgáltatásellenőrzés alapján mért szolgáltatási színvonal (teljes szegmens)								
II. Menetrendszerűség								
III. Megfelelő összetételű és minőségű szolgáltatások (SZVÖR-teljesítés)								
IV. Menetrendben meghirdetett vonatok leközlekedtetése								

2. A szolgáltatási szint méréséhez meghatározott teljesítménymutatók (I-IV.) mutatószámának a meghatározása

- I. Szolgáltatásellenőrzés alapján mért szolgáltatási színvonal: a 8. mellékletben rögzített módszertan alapján képzett teljesítmény-érték.
- II. 15 percet meghaladó késések aránya (menetrendszerűség): a részben vagy teljes útvonalon leközeledett vonatokból azon vonatok aránya, amelyek tényleges végállomási érkezési időpontja a menetrendben meghirdetethez képest legfeljebb 15 perccel van később (0-15'59" késéssel közlekedő vonatok aránya).
- III. Menetrendtől eltérő összetételű és minőségű szolgáltatások (SZVÖR): a részben vagy teljes útvonalon leközeledett vonatokból azon vonatok aránya, amelyek a SZVÖR-nek megfelelő vagy attól pozitív irányban eltérő összetételben, valamint a menetrendben meghirdetettnek megfelelő vagy attól pozitív irányban eltérő minőségben közlekednek.
- IV. Menetrendben meghirdetett vonatok leközeledtetése: a menetrendben meghirdetett vonatokból azon vonatok aránya, amelyek teljes útvonalon leközeledtek.